

2018. évi általános jelentés – Vezetői összefoglaló

Jogi nyilatkozat

Ez a kiadvány kizárólag tájékoztatási célt szolgál, és nem feltétlenül tükrözi az Európai Vegyianyag-ügynökség hivatalos véleményét. Az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) em vállal felelősséget az ebben a dokumentumban foglalt információk bármilyen jellegű elhasználásáért.

Ez egy kivonat az ECHA 2018. évi általános jelentéséből.

E dokumentum az előszót, a jogszabályban meghatározott megbízást, az ECHA jövőképét, küldetését és értékeit, valamint a jelentés vezetői összefoglalóját öleli fel.

A teljes jelentés angol nyelven érhető el a következő címen:

<https://echa.europa.eu/about-us/the-way-we-work/plans-and-reports>

Cím: 2018. évi általános jelentés – Vezetői összefoglaló

Hivatkozási szám: ECHA-18-B-05-HU

ISBN: 978-92-9481-176-9

Katalógusszám: ED-AR-19-001-HU-N

ISSN: 2467-3056

DOI: 10.2823/897174

A közzététel dátuma: 2019. április

Nyelv: HU

© Európai Vegyianyag-ügynökség, 2019

Címlap © Európai Vegyianyag-ügynökség

Ha kérdései vagy észrevételei vannak ezzel a dokumentummal kapcsolatban, kérjük, (a hivatkozási szám és a dátum feltüntetésével) az információigénylő űrlapon nyújtsa be azokat. Az információigénylő lap az ECHA-weboldal „Kapcsolatfelvétel” menüpontjából érhető el a következő címen:

<http://echa.europa.eu/contact>

Európai Vegyianyag-ügynökség

Levelezési cím: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finnország

Elérhetőség: Annankatu 18, Helsinki, Finnország

2018. évi általános jelentés – Vezetői összefoglaló

2018 figyelemreméltó év volt az ECHA számára. Az ezen általános jelentésben taglalt főbb fejlemények a jelenben és az elkövetkező években egyaránt hatással lesznek a vegyi anyagok biztonságos felhasználásával kapcsolatos munkánkra.

Az ECHA új ügyvezető igazgatója, Bjorn Hansen az év elején vette át az Ügynökség irányítását. Az átadás és az átvétel zökkenőmentesen zajlott, és lehetővé tette az ECHA folyamatai és struktúrái által alkotott összetett rendszer gyors megismerését. Ez rendkívül fontos volt a REACH-rendeletben előírt harmadik, májusi regisztrációs határidő előtt, amellyel véget ért az Unióban forgalomban lévő anyagokra vonatkozó átmeneti rendszer. Mostantól új fejezet nyílik az emberi egészség és a környezet káros vegyi anyagokkal szembeni védelmében. Az ECHA rengeteg információval rendelkezik a vegyi anyagokra vonatkozóan. Ugyanakkor tudatában vagyunk annak, hogy még mindig hiányoznak bizonyos fontos biztonsági információk, és ezek megszerzésén még dolgoznunk kell.

A Bizottság 2018-ban közzétette a REACH-rendelet második felülvizsgálatát. Az Ügynökség elemezte a felülvizsgálat összes megállapítását, és egy nyilvános konzultációt követően 2019. évi munkaprogramjába, valamint új ötéves stratégiai tervébe felvette a rá háruló intézkedéseket. Az igazgatótanács a folyamat 2016-os elindulásától kezdődően értékes információkkal szolgált a stratégiai terv elkészítéséhez. Az új stratégiai terv az ECHA tudományos-szabályozási munka és IT területén fennálló kompetenciáin alapul. A három stratégiai prioritást felvonultató terv középpontjában a REACH-rendelet, a CLP-rendelet, a BPR- és a PIC-rendelet alapján az ECHA-ra háruló alapvető szabályozási feladatok, valamint az Ügynökség új feladatai, így például a munkahelyi expozíciós határértékek és a vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályok keresője állnak. Bízunk abban, hogy a terv a jövőben az ECHA iránytűjévé válik. Segíteni fog bennünket abban, hogy megbirkózzunk a jelen bizonytalanságaival, és leküzdjük a jövő kihívásait – gondolva az új többéves pénzügyi keretre vagy az Egyesült Királyság EU-ból való kilépésére, hogy csak kettőt említsünk.

Szeretnénk, ha az Ügynökség mind kívül, az érdekelt felek elvárásait tekintve, mind a szervezeten belül felkészülne az előttünk álló kihívásokra. Az Ügynökség ebből a megfontolásból jelentős erőfeszítést tett, hogy elemezze struktúráját, és megvizsgálja, hogyan lehetne azt az új stratégiai terv legjobb kiszolgálása érdekében javítani. Mostantól a munka és az összes folyamat kompetenciák mentén csoportosul. Úgy gondoljuk, hogy ez az átszervezés lehetővé teszi majd, hogy hatékonyabban végezzük a munkánkat, és következetesebben vegyük át új feladatainkat.

2018-ban számos további bízható eredmény született, amelyekről a jelentés beszámol, ezért arra kérjük, olvassa el azt. A jelentés ismerteti további munkánk irányát is – lelkesen várjuk, hogy az ECHA munkatársaival és érdekelt feleivel együtt állhassunk e kihívások elé.

„Egy érett és agilis szervezetbe kerültem, amely nagyon gyorsan lehetővé tette számomra, hogy személyesen hozzájáruljak a vegyi anyagok fenntartható szabályozására vonatkozó közös cél eléréséhez.”

Bjorn Hansen
ügyvezető igazgató

Bjorn Hansen
ügyvezető igazgató

Sharon McGuinness
az ECHA igazgatóságának elnöke

Az ECHA jogszabályban meghatározott megbízatása

Az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) az Európai Unió (EU) szerve, amelyet a vegyi anyagok regisztrációjáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) szóló 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hozott létre 2007. június 1-jén.

Az ECHA létrehozásának célja a REACH-rendelet kezelése, valamint egyes esetekben a benne foglalt műszaki, tudományos és közigazgatási aspektusok végrehajtása volt, az uniós szintű következetesség biztosítása mellett. Az ECHA létrehozásának céljai közé tartozott továbbá a vegyi anyagok osztályozásával és címkézésével kapcsolatos feladatok kezelése, amelyeket 2009 óta az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló, 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (CLP-rendelet) szabályoz.

2012-ben a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról szóló 528/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a biocid termékekről szóló rendelet – BPR) kibővítette az ECHA megbízatását.

Ugyancsak 2012-ben lépett hatályba az előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási eljárásról (PIC) szóló rendelet átdolgozása (a veszélyes vegyi anyagok kiviteléről és behozataláról szóló 649/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet). 2014-ben a PIC-rendelethez kapcsolódó egyes feladatok az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontjától (JRC) az ECHA-hoz kerültek át. E jogi aktusok a nemzeti jogba történő átültetés nélkül alkalmazandók minden uniós tagállamban.

Az ECHA küldetése, jövőképe és értékei

Az ECHA küldetése¹

Partnereinkkel együtt a vegyi anyagok biztonságos használatáért dolgozunk.

Az ECHA jövőképe

Az ECHA a vegyi anyagok fenntartható kezelésére vonatkozó tudás középpontja kíván lenni, az uniós szakpolitikák és globális kezdeményezések széles körének szolgálatában, a polgárok és a környezet javára.

Az ECHA értékei

Átlátható

Aktívan bevonjuk tevékenységünkbe szabályozó partnereinket és érdekelt feleinket, átláthatók vagyunk döntéshozatalunk tekintetében. Könnyen érthetőek és megközelíthetőek vagyunk.

Független

Függetlenek vagyunk az összes külső érdektől, valamint pártatlanok vagyunk a döntéshozatalban. Számos döntésünk meghozatala előtt konzultálunk a nyilvánossággal.

Megbízható

Döntéseink tudományos alapokon nyugszanak és következetesek. Az elszámoltathatóság és a bizalmas információk védelme minden cselekedetünk sarokköve.

Hatékony

Célorientáltak, elkötelezettek vagyunk, és folyamatosan arra törekszünk, hogy a forrásokat hatékonyan használjuk fel. Szigorú minőségi követelményeket alkalmazunk, és betartjuk a határidőket.

Az egészség iránt elkötelezett

Ösztönözzük a vegyi anyagok biztonságos és fenntartható felhasználását annak érdekében, hogy javítsuk az emberi élet minőségét Európában, valamint megvédjük a környezetet és javítsuk annak minőségét.

¹ 2018 során megújult az ECHA küldetése és jövőképe. Az új küldetés és jövőkép 2019 januárjától hatályos.

A 2018. év legfontosabb eredményei

A tízéves regisztrációs időszakot követően, amely az utolsó, 2018-as REACH-határidő sikeres kezelésével zárult, az ECHA immár az Unióban forgalomban lévő összes regisztrált anyagra vonatkozóan rendelkezik adatokkal. Az ECHA ezt a vegyi anyagokra vonatkozó egyedülálló információforrást mostantól a tagállamokkal együtt felhasználhatja annak eldöntésére, hogy mely anyagok tekinthetők biztonságosnak, és mely anyagok tesznek szükségessé további szabályozási intézkedést. Jóllehet a helyzet lényegesen jobb, mint a REACH-rendelet előtt volt, még mindig egyértelmű, hogy az információk minősége sok anyag esetében nem teszi lehetővé közvetlen következtetések levonását.

Ebből adódóan az ECHA-nak még intenzívebben kell munkálkodnia azon, hogy javuljon az ipar által benyújtott információk megfelelésének szintje. Az Európai Bizottság REACH-felülvizsgálatából² származó értékes meglátásai segítettek az ECHA prioritásainak az azon területekre való összpontosításában, ahol az Ügynökség munkája a legnagyobb hatást gyakorolhatja az emberi egészség és a környezet védelmére.

A 2019-2023-as időszakra vonatkozó új stratégiai terv kidolgozásával és befejezésével az Ügynökség felkészült a jövőbeli kihívásokra, valamint arra, hogy hatékonyan és eredményesen elvégezze a REACH-rendelet, a CLP-rendelet, a BPR és a PIC-rendelet szerinti feladatokat, az új kulcsfontosságú területeken végzett munkával együtt, ideértve a méregközpontokkal, a munkahelyi expozíciós határértékekkel, a hulladékokról szóló keretirányelvvvel, a vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályok keresőjével és a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokkal kapcsolatos feladatokat.

TEVÉKENYSÉGEK

- A REACH-rendelet **regisztrációs szakasza** piaci zavarok előidézése nélkül lezajlott. A vállalatok 28 357 dokumentáció regisztrálásához kaptak segítséget, és bővített támogatást vehettek igénybe regisztrációs dokumentációik elkészítéséhez. Az ECHA meg fogja vizsgálni, milyen módon javíthatná a megfelelés szintjét.
- A vállalatok IT-eszközök és támogatás igénybevételével nyújthatták be regisztrációikat a **2018-as határidőig**. Az ECHA mostantól rendelkezik az Unióban forgalomban lévő, leggyakrabban használt vegyi anyagokra vonatkozó adatokkal, és ezeket a tagállamokkal közösen értékelheti.
- **Sor került a vegyi anyagokra vonatkozó kulcsfontosságú adatok közzétételére**, ideértve a 2018-as regisztrációs határidőre benyújtott összes regisztrációs információt, valamint a biocid termékek értékelési jelentéseit és az engedélyezett termékek termékjellemzőinek az összefoglalóit is. Az ECHA lépéseket tesz, hogy más módon is felhasználja az évek során összegyűjtött adatokat.
- Az ECHA megközelítést dolgozott ki a REACH-rendelet alapján regisztrált anyagok kémiai területének feltérképezésére, hogy támogassa az **integrált szabályozási stratégia** céljainak elérését, és átláthatóbbá tegye azt, miként valósul meg az Unióban forgalomban lévő összes anyag hatóságok általi arányos kezelése. Mindez hozzájárul majd a fenntartható fejlődéssel foglalkozó csúcstalálkozó 2020-as céljainak megvalósításához.
- Az ECHA továbbra is az ahhoz szükséges információk előállítására koncentrált, hogy tisztázódjanak **az anyagok emberi egészségre és a környezetre gyakorolt hosszú távú hatásai**, és anyagcsoportok együttes kezelésével növelte az értékelés hatékonyságát. Az egyes határozattervezeteket mostantól az adott csoportba tartozó anyagok összes vezető regisztrálójának címezik. Az Ügynökség felkészül a megfelelés hiányának, valamint a nyilvános viták során e kérdéssel kapcsolatban felvetett aggodalmaknak a kezelésére.

² A Bizottság általános jelentése a REACH-rendelet működéséről és egyes elemeinek felülvizsgálatáról (COM(2018) 116 final), amely a következő címen érhető el: https://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/reach/review_en.

- Az ECHA az Ügynökség honlapján közzétett frissítések révén teljes mértékben **átláthatóvá** tette a piaci szereplők és az érdekelt felek számára az értékelési határozatok státuszát.
- Az évi 100 tonna feletti mennyiségben regisztrált, kémiaileg rokon anyagokat tagállamokkal szoros együttműködésben **csoportokba rendezték**, hozzájárulva ezzel a kémiai anyagok körének jobb megismeréséhez, valamint szükség esetén a hatékony és következetes szabályozási fellépés végrehajtásához.
- A **jelöltlista** 16 új anyaggal bővült. Hét anyag **engedélyezési jegyzékbe** való felvételét ajánlották, az általuk az egészségre és a környezetre nézve jelentett veszély miatt. Megtörténtek az engedélyezési kérelmek következő hullámának fogadásához szükséges előkészületek.
- Az ECHA rekordszámú **korlátozási javaslatot** dolgozott ki, amelyek egy része – például a mikroműanyagokra vonatkozó javaslat – úttörő jelentőségű.
- Az ECHA a vegyi anyagokra vonatkozó nyilvános adatbázisához való hozzáférés javításával, a tagállamok és az érdekelt felek alternatívák elemzésére való képességének növelésével és a hálózatépítési lehetőségek bővítésével gyorsította az érdemi, tájékozott és innovatív **helyettesítést**.
- A **harmonizált osztályozási és címkézési** dokumentációk benyújtásának trendje hozzávetőlegesen 50%-kal erősödött, ami főként a növényvédőszerekben és biocid termékekben lévő hatóanyagokkal kapcsolatos beadványokkal magyarázható.
- Az ipar rendelkezésére bocsátottuk a veszélyes keverékekre vonatkozó információk **méregközpontoknak** történő harmonizált bejelentésére szolgáló eszközök első készletét, és folytatódott a hatóságoknak szóló központi bejelentési portálra irányuló munka.
- A **biocid termékek felülvizsgálati programjának** felgyorsítása érdekében az ECHA korábbi és fokozott támogatást kezdett nyújtani a tagállamoknak. Sor került az első uniós engedélyek kiadására, amelyek lehetővé teszik a vállalatok számára, hogy az egész uniós piacon egyetlen kérelemmel engedélyeztessék biocid termékeiket.
- A PIC-rendelet alapján tett exportbejelentésekben szereplő szabályozási információk jobb minőségének köszönhetően a nem uniós hatóságok megalapozottabb döntéseket hozhatnak.
- Az ECHA a projekt első szakaszában készített megvalósíthatósági tanulmány következtetései alapján úgy döntött, hogy folytatja a **vegyi anyagokra vonatkozó uniós jogszabályok keresőjének** kiépítését.
- A **Nanoanyagok Európai Uniói Megfigyelőközpontja** tovább bővült a kutatásra és az innovációra vonatkozó információkkal.

IRÁNYÍTÁS

- Az igazgatótanács által elfogadott **új stratégiai terv** és a **szervezeti felépítés felülvizsgálata** segítette az Ügynökségnek a jövőbeli kihívásokra való felkészülésben. Az új prioritások az előkészítés alatt álló új kommunikációs stratégiával együtt szorosan összekapcsolják az ECHA munkáját az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival.
- Az ECHA **új ügyvezető igazgatója** folytatta az intézményekkel, tagállamokkal és érdekelt felekkel folytatott megbízható kommunikációt és kapcsolattartást, amelyet a távozó ügyvezető igazgató indított el.
- A **bizottság munkája** a tagok és a tagállami szakértők nagymértékű elkötelezettségének és elhivatottságának köszönhetően sikeresen folyik.
- A **fórum** által koordinált főbb végrehajtási projektek a fogyasztók és a munkavállalók védelmét célzó kötelezettségekre összpontosultak, és azt tárták fel, hogy az interneten értékesített vegyi anyagok esetében többnyire hiányoznak a veszélyességi információk, és hiányosságok állnak fenn a munkavállalóknak továbbadott biztonsági információk terén.

- A **HelpNet** támogatást kínált fel, hogy a vállalatok eleget tudjanak tenni a REACH-rendelet szerinti 2018-as regisztrációs kötelezettségeiknek, és időben be tudják nyújtani regisztrációs dokumentációjukat.
- A **biztonsági tisztviselői hálózat** az ECHA adatbázisaihoz való hozzáférés biztonsági modelljét kiterjesztette az ECHA bizottságaiban részt vevő egyéni szakértőkre.
- **Pénzügyek:** A vegyes finanszírozási rendszer, amely a díjbevételek és az uniós kiegyensúlyozó támogatás kombinációján alapul, 2018-ban különösen nagy kihívásnak bizonyult. Ennek oka a REACH-rendeletben meghatározott regisztrációs határidőből eredő regisztrációs mennyiségek kiszámíthatatlanságában keresendő. Végül eltérő eredmények adódtak – a REACH-rendelet alapján a vártnál nagyobb, a BPR alapján pedig kisebb díjbevételek folyt be.
- Egy új **humán erőforrás-stratégia** bevezetésére került sor, amelynek célja, hogy hosszú távon megszabja az Ügynökség HR-fejlesztésének az irányát.
- Folytatódott az ECHA **jövőbeli épületével** kapcsolatos kezdeményezések végrehajtása.